

UR PRESS- DEBATTEN

Sociallagen

Den nya lagen om allmän försäkring har godtagits av riksdagen efter långvariga debatter. *Göteborgs Handels- & Sjöfartstidning* kommenterar:

Det är segrarnas diktat som nu präglar lagen i detta stycke. Däråt finns inget annat att göra än att arbeta på en successiv förbättring av den. Om ett reformverk är färdigbyggt, så innebär inte detta att det kan undvara en kontinuerlig tillsyn. Tekniskt sett hör emellertid uppbyggnaden av socialförsäkringarna till de enklare statliga uppgifterna.

Man skulle önska att regeringen gav besked om att ytterligare en epok i vår socialpolitiska historia skulle vara avslutad, den som gäller utbyggnaden av människovården. Men vi har inte den ringaste förhoppning om att få en sådan underrättelse under den tid, som nu kan överblickas.

Tyvärr har reformarbetet alltför mycket sysslat med att omfördela pengar medan de nödvändiga personella resurserna för människovård eftersatts. *Aftonbladet* betonar att den beslutade reformen kommer att kosta pengar, i runt tal 750.000.000 kronor om året.

För tillfället är det statsfinansiella läget så pass gott att det har varit möjligt att svälja större delen av den stora kostnadsökningen utan någon skatte- eller avgiftshöjning. Men det är självklart att

kostnadsökningen likväl måste betalas, om inte på annat sätt så genom en utebliven skattesänkning.

Frågan är om dessa pengar används på det klokaste sättet. Mången anser att resultatet skulle ha kunnat bli vida bättre om de används inom de eftersatta vårdområdena.

Göteborgs-Posten understryker de svårigheter som de mindre företagarna kan få genom att de belastas med stora avgifter för socialförsäkringen.

Man pekade bl. a. på vilka svårigheter som uppstod för fiskarna om de skall betala avgifter täckande hela försäkringen. Det blir inga pengar över för stora avgifter sedan de med egna medel betalat hus och skutor, sade herr Olle Johansson, Öckerö.

Större smidighet och bättre förståelse för de enskilda individerna var ett krav som upprepades med skilda motiveringar från en rad talare.

Reformen blir snabbt märkbar i det folkpensionerna stiger den 1 juli till 3.250 för ensamstående och till 5.090 kronor för äkta makar. Samtidigt höjes indextillägget med 75 kronor respektive 120 kronor. En annan stor nyhet är att den behovsprövade mödrahjälpen försvinner för att ersättas med en förbättrad moderskapspenning på 900 kronor.

Svenska Dagbladet framhåller att riksdagen följde oppositionens förslag i fråga om den kommunala andelen av kostnaderna.

I stället införde riksdagen på oppositionens förslag en maximiregel, som ålägger staten att, bortsett från de kommunala bostadstillägen, överta samtliga kostnader i den mån de överstiger 1 kr per skattekrona i kommunerna.

Här har verkligen det mäktiga "landstingspartiet", riksdagens kommunalmän, visat sin förmåga att i ett kritiskt läge sätta både finansministern och socialministern på plats.

Beslutet innebär på många punkter en rationalisering och förbätt-

ring av hjälpformerna, men den behöver en fortlöpande översyn för att anpassas till de snabbt ändrade ekonomiska och sociala förhållandena i samhället.

Kriminalvårdens svårigheter

Generaldirektör Torsten Eriksson har i sista numret av *Sociala meddelanden* givit en översikt över svensk kriminalvård av i dag. *Stockholms-Tidningen* citerar och kommenterar:

Vi har nu cirka 5.000 intagna. Toppbeläggningen beräknas stiga till 5.800 1963, 6.100 1964 och 6.400 1965.

Behovet är större än antalet tillgängliga platser; det är dagens läge.

Kommer vi 1965 att befinna oss i den situationen att vi icke har resurser att fängbehandla de straffade? Västlandsutvecklingen, spriten, urbaniseringen och förändringen i åldersgrupperna tenderar samtliga till att öka kriminaliteten.

Det är realistiskt att räkna med stigande brottslighet och rätta åtgärderna därefter. Skulle det visa sig i en framtid att vi byggt för många anstaltsplatser, medan kriminaliteten icke steg som beräknat, så är det lättare att bära en sådan felkalkyl än att hamna i situationen att vi av brist på förutseende inte kan förverkliga en lagstadgad kriminalvård.

Här liksom inom nästan alla vårdområden har utbyggnadsverksamheten skett för långsamt och resurserna motsvarar icke behovet. Det är de vårdbehövande som sitter trångt i dagens välståndssverige.

Mentalsjukvårdens läkarbrist

har uppkallat en hel del upprörda röster inom pressen i anslutning till medicinalstyrelsens nyligen offentliggjorda anmälan till inrikesdepartementet. *Göteborgs Handels- & Sjöfartstidning* kommenterar:

Men återigen bekräftas det fenomen som blivit alltmer karaktäristiskt för reformarbetet under senare år. Det är inte själva utbyggnaden av vårdområdena som vällar de största bekymren. Det är svårare att sörja för rekryteringen av personal med långvarig kvalificerad utbildning. Det dröjde lång tid, innan regeringen lärde sig inse den saken. På detta område liksom på en rad andra har den inte varit särskilt lyckosam, när det gällt att göra bruk av sina nyförvärvade insikter. Behovet av psykiatriker är onekligen mycket stort. År 1970 borde vi ha över 1.900 sådana läkare enligt läkarprognosutredningen. Skulle tillräckligt många inte anmäla sitt intresse för den banan,

finns det ingen annan råd än att göra den mera tilltalande. Hur vore det om inrikesminister Johansson skulle pröva den vägen?

Inrikesminister Johansson har i denna fråga uttalat sig för *Svenska Dagbladet*:

De sakkunniga var vidare ense om att man snabbt måste bygga om den statliga mentalsjukvårdens institutioner så att de blev jämförbara med kroppssjukvårdens. Jag finner det därför egendomligt att man nu skulle stoppa upp denna nybyggnadsverksamhet som syftar till den så önskvärda jämställdheten.

För att skapa en bättre personalsituation får vi vara beredda att också se över de ekonomiska villkoren för dem som arbetar i mentaltvården.

Väl så viktigt som goda ekonomiska förhållanden är att arbetsvillkoren inom mentalsjukvården blir likvärdiga med kroppssjukvår-

dens. Det behövs mer än fördubbling av såväl den underordnade sjukvårdspersonalen som kuratorer, skrivbiträden etc. för att detta mål skall uppnås, men fortfarande prutar såväl medicinalstyrelsen som inrikesdepartementet hårt på alla de mycket blygsamma äskanden, som görs från sjukhusdirektionerna varje år. Det är mycket lättare att vara generös i allmänna uttalanden än i praktisk handling, när det kommer till skrivning av statsverksproposition.

Tidningen *Arbetet* spekulerar över inrikesministerns möjligheter att påverka situationen:

Möjligen kan han temporärt driva fram en ökad inflyttning av utländska läkare till Sverige i väntan på riksdagens behandling av frågan; som bekant är åtskilliga sådana redan verksamma inom just

vid alkoholskador Lergigan®

Som sedativum för alkoholister har Lergigan visat sig påfallande värdefullt. Det potentierar den hypnotiska verkan av etylalkohol varigenom alkoholisten beredes en rogivande sömn. Samtidigt eliminerar Lergigan i stor utsträckning bakrussymtom och därmed det återställarbehov som annars driver alkoholisten ut efter mera sprit.

Anmärkningsvärt är att Lergigan knappast kvarlämnar någon då-sighet sedan spriten väl metaboliserats.

Recip-syntes

Recip
Stockholm

mentalvården. Förutsättningen är dock att han lyckas övertyga den nu katastrofslagna medicinalstyrelsen om det lämpliga och nödvändiga i en sådan åtgärd. Det har tidigare inte varit så lätt att få gehör för den utvägen.

Just inom mentalsjukvården är importen av läkare sällsamt olämplig som botemedel. Endast en grundlig kännedom om såväl svenska språket som svenska levnadsvanor ger någon som helst förutsättning att förstå psykiskt sjuka och kunna gynnsamt påverka deras sjukdom. Inom de flesta andra områden är det lättare att använda utländsk arbetskraft än inom psykiatrin.

Brännvinssoten

Dagens Nyheter behandlar i en ledare de många oklara problemen kring alkoholmissbruket och efterlyser forskning för att utröna varför människor blir alkoholister och hur den fysiologiska mekanismen utvecklas.

Den pågående övergången inom nykterhetsvården från anstaltsinternering till ökad tonvikt på förebyggande, frivillig och öppen behandling är välkommen från skilda synpunkter. Den är bl. a. både humanare och billigare. Men tyvärr kan man inte räkna med att vården blir avsevärt effektivare än hittills — inte förrän forskningen eventuellt finner botemedel som kan angripa alkoholismens orsaker i stället för bara symptomen.

Tyvärr har forskningen varit svältfödd här som på många andra områden.

Men in i våra dagar har forskningen kring spriten — som ger samhället tusentals miljoner i skatteinkomster och årligen tar ännu mycket mer i direkta och indirekta kostnader — hänvisats till enskilda vetenskapliga insatser och överanstängda mentalsjukhus eller alkoholpolikliniker. På nykterhetsanstalterna har forskningen i stort sett varit lika obefintlig som den medicinska behandlingen.

Nykterhetsvårdsutredningen, som lades fram i fjol, innehöll praktiskt taget ingenting om alkoholforskningen och anlade i huvudsak bara organisatoriska aspekter på den medicinska vården. Det innebar en märklig försagdhet på det förmodligen vitalaste avsnittet.

Det behöver klart sägas ifrån att nykterhetsvårdsutredningens förslag var helt otillfredsställande och icke alls tillgodosåg de medicinska önskemålen på en radikal omläggning av vården och forskningen inom detta område.

SOCIALMEDICINSK TIDSKRIFT

Redaktion, expedition: Villagatan 5, Stockholm Ö.
Tel. 23 00 50 (växel). Postgiro 11 79.

Annonssavdelning: Red. Nils Byttner, Strandliden 60,
Vällingby. Tel. 38 52 99.

Redaktör och ansvarig utgivare: Dr Erik
Husmark.

Redaktionssekreterare: Överläkare Nils Brage
Nordlander.

Prenumerationspris: helår kr. 20:—, halvår
kr. 10:—. Studentprenumeration: helår kr.
10:—. Lösnummer kr. 2:50.

Tidskriften utkommer med 10 nummer per år
(1 per mån. utom juli och aug.).

Återgivande helt eller delvis av originalartiklar ur SMT utan angivande av källan förbjudes.

ANNONSPRISER:

Omslagets andra och fjärde sida Kr. 350:—
Helsida „ 300:—

Halvsida Kr. 175:—
Kvartsida „ 90:—
mm-pris 90 öre pr enkel
spalt

Spalthöjd 210 mm
Spaltbredd 70 mm
Sidans bredd 150 mm
(2 spalter)